

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут педагогічний

Кафедра педагогіки початкової освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА МОВА З ПРАКТИКУМОМ

Освітня програма «Початкова освіта» перший (бакалаврський) рівень

Спеціальність 013 «Початкова освіта»

Галузь знань 01 «Освіта»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від «28» серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сучасна українська мова з практикумом
Викладач (-і)	Ткачук Ореста Владиславівна
Контактний телефон викладача	0506617118
Е-mail викладача	orestatkachuk@gmail.com
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	360 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?
Консультації	раз на тиждень
2. Анотація до курсу	
Дисципліна «Сучасна українська мова з практикумом» вивчається студентами спеціальності «Початкова освіта» упродовж першого, другого, третього, четвертого та п'ятого семестрів і розглядає усі головні розділи сучасної української мови.	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: поглибити і сформувати системні знання фонетичної, лексичної, граматичної структури української мови та виробити практичні навички лінгвістичного аналізу тексту і забезпечити студентам практичне володіння усним і писемним літературним мовленням для успішної професійної діяльності вчителя початкової школи.</p> <p>Цілі - забезпечити фахову підготовку з сучасної української мови, допомогти студентам практично оволодіти її літературними нормами на граматичному і стилістичному рівні, сформувати в них навички мовного аналізу тексту.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті опрацювання курсу ви набудете таких компетентностей:</p> <ol style="list-style-type: none"> Здатність оперувати теоретичними знаннями, демонструвати розуміння наукових фактів у галузі сучасної української мови для успішного здійснення учительської практики у процесі підготовки уроків у початковій школі та надавати методичну допомогу іншим вчителям. Здатність продемонструвати практичні навички аналізу лінгвістичного матеріалу під час підготовки уроків з української мови для молодших школярів. Здатність грамотно добирати мовний матеріал для роботи з молодшими школярами у процесі опанування початкового курсу української мови і обґрунтовувати вибір навчально-методичного комплексу для навчання. Здатність складати різні види та форми діагностичних робіт з української мови для молодших школярів. Здатність аналізувати методичне наповнення навчальної та методичної літератури щодо організації навчального процесу з української мови у початковій школі. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність самостійно приймати обґрунтовані рішення щодо вибору методики чи прийомів вивчення того чи іншого мовного матеріалу, працювати автономно. 	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	54
семінарські заняття / практичні / лабораторні	66
самостійна робота	120
Ознаки курсу	

	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий		
Тематика курсу					
Другий семестр		Початкова освіта	Перший	нормативний	
Тема 1 Вступ План 1.Завдання і обсяг курсу Українська-національна мова укр.народу. Походження укр.мови. 3.Територіальні наріччя. 4.Літературна мова. Розвиток літературної мови. Стилї.	Лекція, практичне	Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Вступ. Фонетика. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Івано-Франківськ, 2019.148 с. Сучасна українська мова / За ред. О.Д.Пономарева. К.: Либідь, 1997. – С.3-7. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. Енциклопедія”, 2000. – С. 126-128, 134-135, 158, 205-206, 293-294, 479-480, 659-661, 678 -679. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 6 – 17. Ющук І.П. Українська мова. К.: Либідь, 2003. – С.13-58.	опрацювати риси південно-західного та північного наріччя української мови, законспектувати матеріал; дібрати зразки кожного стилю з різностильових літературних джерел, опрацювати і законспектувати основні положення Закону про мови в Українській РСР від 1989 р., положення Конституції України, що стосуються розвитку мов в Україні та статусу української мови, інші документи про мову (за вибором).	Максимальна оцінка - 5	Тиждень
Тема 2 Фонетика План 1.Предмет і завдання фонетики. 2.Бідова мовного апарату. 3.Фонетична транскрипція. 4.Голосні і приголосні звуки. 5.Зміни приголосних у потоці мовлення.	Лекція, 2 практичних	Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Вступ. Фонетика. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Івано-Франківськ, 2019.148 с. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія”, 2000. С. 32, 33, 131 -132, 186, 355-356, 463,499, 552-553, 590,626, 699-702,703-704,707-708, 725-726. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 17-52,57-104. Януш Я.В. Сучасна українська мова. Курс лекцій. К.: КНЕУ, 2005. С.20 – 35.	1.Законспектувати питання про роботу мовних органів у процесі творення звуків. Опрацювати питання про основні знаки фонетичної транскрипції. 2.Опрацювати питання про випадки спрощення, які не відбиті на письмі.	Максимальна оцінка - 5	Тиждень
Тема 3 План 1.Склад. Наголос. 2.Фонологія. 3.Фонема. Типи фонем.	Лекція, практичне	Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Вступ. Фонетика. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Івано-Франківськ, 2019.148 с. Українська мова.	Опрацювати питання про систему фонем української мови	Максимальна оцінка - 5	Тиждень

		<p>Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія”, 2000. С. 32, 33, 131 -132, 186, 355-356, 463,499, 552-553, 590,626, 699-702,703-704,707-708, 725-726.</p> <p>Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 17-52,57-104.</p> <p>Януш Я.В. Сучасна українська мова. Курс лекцій. К.: КНЕУ, 2005. С.20 – 35</p>			
<p>Тема 4 Морфонологія План 1.Морфонологія як розділ мовознавства. 2.Історичні чергування голосних фонем. 3.Історичні чергування приголосних фонем. 4.Протеза.Метатеза.</p>	Лекція, практичне	<p>Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Вступ. Фонетика. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Івано-Франківськ, 2019.148 с.</p> <p>Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія”, 2000. С. 32, 33, 131 -132, 186, 355-356, 463,499, 552-553, 590,626, 699-702,703-704,707-708, 725-726.</p> <p>Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 17-52,57-104.</p> <p>Януш Я.В. Сучасна українська мова. Курс лекцій. К.: КНЕУ, 2005. С.20 – 35</p>	Ознайомитись з діючими підручниками з української мови для початкової школи, знайти в них матеріал, пов'язаний з морфонологічними чергуваннями. Виписати зразки вправ на чергування (за вибором -4-5 вправ).	Максимальна оцінка - 5	Тиждень
<p>Тема 5 Орфоепія. Графіка План 1.Орфоепія. 2.Основні правила літературної вимови. Причини порушення орфоепічних норм 3.Графіка як розділ мовознавства. 4.Види письма. 5.Український алфавіт. 6.Позначення роздільної і м'якої вимови.</p>	Лекція, практичне	<p>Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Вступ. Фонетика. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Івано-Франківськ, 2019.148 с.</p> <p>Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія”, 2000. С. 32, 33, 131 -132, 186, 355-356, 463,499, 552-553, 590,626, 699-702,703-704,707-708, 725-726.</p> <p>Український правопис. К.: Наукова думка, 1996. С.84 – 86 (пар. 70 – 71).</p> <p>Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 17-52,57-104.</p>	законспектувати правила вимови сполучень приголосних та іншомовних слів; опрацювати правил написання апострофа і м'якого знака.	Максимальна оцінка - 5	Тиждень

<p>Тема 6 Орфографія План Орфографія як розділ мовознавства. 2.Принципи української орфографії 3.Основні правила української орфографії.</p>	<p>Лекція-діалог, практичне</p>	<p>Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Вступ. Фонетика. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Івано-Франківськ, 2019.148 с. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. Енциклопедія”, 2000. С.410-411. Український правопис. К.: Наукова думка, 1998. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 113 – 192.</p>	<p>виписати з орфографічного словника 30 слів, що пишуться за диференціюючим принципом. Опрацювати питання правопису великої літери, написання складних слів, префіксів, суфіксів, іншомовних слів, прізвищ та географічних назв, переносу слів.</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>Тиждень</p>
<p>Тема 7 Лексикологія План 1.Предмет і завдання лексикології. 2. Лексичне значення слова. Типи лексичних значень слів. 3. Лексика за походженням. 4. Лексика за вживанням і емоційним насиченням.</p>	<p>Лекція-діалог, практичне</p>	<p>Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Вступ. Фонетика. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Івано-Франківськ, 2019.148 с. Українська мова: Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енцикл.” ім. М.П.Бажана, 2000. 752 с. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 240 – 251, 269 – 323. Януш Я.В. Сучасна українська мова. Курс лекцій. К.: КНЕУ, 2005. С.57 – 76.</p>	<p>з'ясувати за енциклопедією “Українська мова” питання про слова, які завжди є моносемічними, Підготувати повідомлення. Виписати з тлумачного словника зразки полісемічних слів (5-6 прикладів). Виписати з текстів підручників для 3-4 кл. зразки полісемічних слів. Дібрати і виписати зі словників приклади синонімічних, омонімічних та антонімічних слів. Опрацювати словники для дітей ПШ за схемою: Підготувати реферат-повідомлення про українсько-польські мовні зв'язки.</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	
<p>Тема 8 Фразеологія. Лексикографія План 1.Фразеологія як розділ мовознавства. 2.Типи фразеологізмів. Джерела української фразеології. 3.Лексикографія як наука про словники. 4.Типи словників.</p>	<p>Лекція - конференція, практичне</p>	<p>І.Огієнко «Історія української літературної мови. Репринтне видання 1949 р. К., 1995. С. 245-269 Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Вступ. Фонетика. Орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Івано-Франківськ, 2019.148 с. Українська мова. Енциклопедія. К.: Українська енциклопедія. 2000. С.708-713. Шкурятяна Н.Г., Шевчук</p>	<p>Спостереження над фразеологізмами у зразках фольклору для дітей: відшукати і виписати 20 фразеологізмів із фольклорних творів для дітей або з “Читанок” для ПШ, з'ясувати за словником фразеологізмів їх значення і походження. Описати тлумачний словник за схемою: бібліографічні відомості (автор, рік видання,</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>Тиждень</p>

		С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 244 -258, 269 – 324.	видавництво, обсяг), мета, основні принципи словника, особливості побудови та зразок словникової статті. Опрацювати сторінки монографії І.Огієнка .		
Третій		Початкова освіта	другий	Нормативний	
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1 Словотвір План 1.Словотвір як розділ мовознавства. 2.Морфема. Кореневі й афіксальні морфеми. 3.Словотворчі засоби української мови 4.Поняття про похідну й непохідну основи. Твірна основа слова. 5.Способи словотворення в українській мові	Лекція, практичне	Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Морфологія. Видання п'яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019. 116 с. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000. С.342 – 345, 570 - 578. Український правопис. К.: Наукова думка, 1996. С.23 - 29. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 324 – 366.	З'ясувати питання про функції та типи афіксальних морфем. Опрацювати типи афіксальних морфем). Виконати вправу на визначення морфемного складу слова з підручника “Укр. мова” для ПШ”. Опрацювати неморфологічні способи творення слів за енциклопедією “Українська мова”. Виконати вправи на словотвір з підручника “Укр. мова” для початкової школи — за вибором 3 вправи.	Максимальна оцінка - 5	тиждень
Тема 2 Граматика. Морфологія 1.Граматика як розділ мовознавства. Морфологія та синтаксис як розділи граматики. 2.Основні граматичні поняття: граматичне значення, граматична форма, граматична категорія. 3.Граматичне значення слова у його відношенні до лексичного значення. Способи вираження граматичних значень слів. 5.Засоби вираження граматичних значень слів. 6.Частини мови та принципи їх виділення в українській мові. 7.Перехід слів з однієї частини мови в іншу	Лекція, практичне	Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Морфологія. Видання п'яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019. 116 с. Безпояско О.К., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Граматика української мови : Морфологія. К.: Либідь, 1993. С.6 - 15. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000. С.102 – 105, 108 — 109, 347-348. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 367 – 375, 432 – 502.	Опрацювати взаємозв'язки граматичних понять. Опрацювання питання про перехід однієї частини мови в іншу. Виписати 15 зразків переходу ч-н мови з текстів “Читанки” для 3 класу.	Максимальна оцінка - 5	тиждень
Тема 3 Іменник 1.Іменник як частина мови. Значення іменника, його морфологічні ознаки і синтаксична роль. 2.Лексико-граматичні розряди іменників:	Лекція, практичне	Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Морфологія. Видання п'яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019. 116 с.	Опрацювати питання про речовинні іменники. Опрацювати питання про збірні іменники. Підготувати повідомлення про перехід іменників – назв абстрактних предметів у	Максимальна оцінка - 5	тиждень

<p>власні, загальні назви; іменники – назви істот і неістот; іменники з конкретним та абстрактним значенням.</p>		<p>Вихованець І.Р., Городенська К. Теоретична морфологія української мови. К.: Пульсари, 2004. С.44 – 120.</p> <p>Леонова М.В. Сучасна українська мова: Морфологія. К.: Вища школа, 1983. С. 20 – 107.</p> <p>Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Українська енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000. С. 7 – 8, 70 – 74, 79 – 80, 201 – 202, 223, 510 – 511, 728 – 730.</p> <p>Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 375 – 405, 432 – 502.</p>	<p>назви конкретних предметів і навпаки; з’ясувати питання про множинні іменники та підготувати про них повідомлення. Опрацювати питання про визначення роду в невідміюваних іменниках.</p>		
<p>Тема 4 Іменник. Рід, число, відмінок іменника</p> <p>1. Категорія роду іменника, Іменники спільного роду.</p> <p>2. Категорія числа</p> <p>Залишки форм двоїни в сучасній українській мові</p> <p>4. Категорія відмінка іменника. Відміни іменників.</p> <p>5. Відмінкові закінчення іменників.</p>	<p>Лекція, практичне</p>	<p>Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Морфологія. Видання п’яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019. 116 с.</p> <p>Український правопис: 5-е вид., стереотипне. К.: Наук. думка, 1996. С. 60 – 80, параграфи 44 - 66.</p> <p>Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Українська енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000. С. 7 – 8, 70 – 74, 79 – 80, 201 – 202, 223, 510 – 511, 728 – 730.</p> <p>Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 375 – 405, 432 – 502.</p>	<p>Правописвідмінкових закінчень іменників першої, другої, третьої, четвертої відміни Завдання з практикуму (ОЛ 5,11,16,17,19,21). Опрацювати матеріал підручника “Українська мова” з даної теми. Правопис відмінкових закінчень іменників поза відмінами (16) Виписати іменники поза відмінами з підручника “Українська мова” для 3 класу</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>тиждень</p>
<p>Тема 5 Прикметник</p> <p>1. Значення прикметника як частини мови.</p> <p>2. Семантичні розряди прикметників: якісні, відносні, присвійні прикметники.</p> <p>3. Якісні прикметники, їх ознаки.</p> <p>4. Ступені порівняння якісних прикметників.</p> <p>5. Стягнені і нестягнені форми прикметників. Повні і короткі форми якісних прикметників.</p> <p>6. Відносні прикметники.</p> <p>7. Присвійні прикметники.</p> <p>8. Відмінювання</p>	<p>Лекція, практичне</p>	<p>Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Морфологія. Видання п’яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019. 116 с.</p> <p>Вихованець І., Городенська К. Теоретична морфологія української мови. К.: Пульсари, 2004. С. 121 – 150.</p> <p>Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Українська енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000. С. 457 – 458, 488 – 490, 609 -</p>	<p>з’ясувати за тлумачним словником основні значення прикметників, що означають масті тварин. Виконати 2 вправи на ознайомлення з прикметником та 2 вправи на правопис відмінкових закінчень прикметника з підручника “Українська мова” для початкової школи.</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>тиждень</p>

прикметників.		611. Український правопис: 5-е вид., стереотипне. К.: Наук. думка, 1996. С. 80 - 83. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 405 – 416, 432 – 502.			
Тема 6 Числівник 1.Числівник як частина мови. Розмежування числівників та інших слів із значенням кількості. 2.Шлях розвитку числівника. 3.Морфологічні ознаки і синтаксична роль числівника. 4.Розряди числівників за значенням. 5.Групи числівників за будовою (структурним складом). 6.Відмінювання числівників. 7.Правопис числівників.	Лекція , практичне	Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Морфологія. Видання п'яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019. 116 с. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000. С.727-728. Український правопис. К.: Наукова думка, 1996. С.84 – 86 (пар. 70 – 71). Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 417 – 425, 432 – 502.	підготувати повідомлення про походження числівників на означення чисел першого і другого десятка. Підготувати повідомлення про слова-назви зі старовинних систем мір, які трапляються у творах для дітей молодшого шкільного віку. Опрацювати за «Українським правописом» та вказаною літературою питання про стилістичне використання числівників.	Максимальна оцінка - 5	тиждень
Тема 7 Займенник 1Граматична своєрідність займенника. 2.Групи займенників за співвідношенням з іншими частинами мови. 3.Розряди займенників за значенням. 4.Граматичні категорії та особливості відмінювання займенників. 5.Прономіналізація.	Лекція , практичне	Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Морфологія. Видання п'яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019. 116 с. Олійник О., Шинкарук В., Гребницький Г. Граматика української мови. К.: Кондор, 2008. С.115 – 130. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000. С.173 - 174. Український правопис. К.: Наукова думка, 1996. С.86 - 89 (параграфи 73 – 79). Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С.425 – 502.	підготувати повідомлення про уживання займенників у творах для дітей та підручниках з рідної мови для початкової школи. Опрацювати вправи на ознайомлення з займенником з підручника української мови для початкової школи. підготувати повідомлення про випадки уживання особових займенників форми однієї особи в значенні іншої.	Максимальна оцінка - 5	тиждень
Четвертий		Початкова освіта	Другий	нормативний	
Тема 1 Дієслово Дієслово як частина мови	Лекція ,	Ткачук О.В. Сучасна українська мова з	підготувати повідомлення про: а)	Максимальна оцінка - 5	тиждень

<p>1.Неозначена форма (інфінітив) як початкова форма дієслова. 2.Дві основи дієслова та їх роль в утворенні дієслівних форм. 3.Категорія виду дієслова. Видові пари дієслів. Способи творення видових пар. 4.Категорія перехідності-неперехідності дієслова. 5.Категорія стану дієслова. Дієслова активного, середньозворотного та пасивного стані.</p>	<p>практичне</p>	<p>практикумом. Морфологія. Видання п'яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019. 116 с. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000. С.141 - 146, 588 -589. Український правопис. К.: Наукова думка, 1996. С.89 – 97 (параграфи 80 -85). Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 503 – 524, 531 – 566.</p>	<p>синтаксичні особливості інфінітива; б) про одновидові дієслова. Знайти в текстах “Читанок” для початкової школи одновидові та двовидові дієслова. З'ясувати питання про взаємозв'язок категорії перехідності і стану та особливості граматичного зв'язку дієслова з іншими словами в реченні. Підготувати вправу та завдання для взаємоперевірки із завданням: «Визначте форму стану дієслів у тексті ...»</p>		
<p>Тема 2 Дієслово 1.Категорія особи дієслова. 2.Категорія способу дієслова. Основні значення дійсного, умовного та наказового способу. 3.Категорія часу дієслова. Значення теперішнього, майбутнього, минулого часу дієслів. 4.Морфологічне вираження часових форм. Творення часових форм дієслів в українській мові 5.Особові форми теперішнього часу. Дієвідмінювання. Особливості дієвідмінювання дієслів БУТИ, ДАТИ, ЇСТИ та дієслів з основою на - ВІСТИ (ВІДПОВІСТИ, РОЗПОВІСТИ). 6. Особові форми майбутнього часу</p>	<p>Лекція , практичне</p>	<p>Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Морфологія. Видання п'яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019. 116 с. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000. С.141 - 146, 588 -589. Український правопис. К.: Наукова думка, 1996. С.89 – 97 (параграфи 80 -85). Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 503 – 524, 531 – 566.</p>	<p>підготувати повідомлення про уживання форм одного способу в значенні іншого та про уживання форми однієї особи в значенні іншої. Знайти й проаналізувати випадки транспозиції часових і способових форм дієслів у “Читанках” для початкової школи; опрацювати за «Українським правописом» питання про правопис особових закінчень дієслів першої та другої дієвідміни. Виконати з підручника української мови для початкової школи 3 вправи на дієвідмінювання та закінчення форм дієслів.</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>тиждень</p>
<p>Тема 3 Дієслово. 1.Категорія роду дієслова. Родові форми минулого часу. 2. Родові й числові форми умовного способу дієслів. Наказовий спосіб дієслів та його граматичні форми. 3.Дієприкметник та його граматичні особливості. 4.Дієприслівник та його граматичні особливості.</p>	<p>Лекція , практичне</p>	<p>Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Морфологія. Видання п'яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019. 116 с. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000. С.141 - 146, 588 -589. Український правопис. К.: Наукова думка, 1996. С.89 –</p>	<p>опрацювати та підготувати повідомлення про творення дієслів у дитячому мовленні. Виписати 6 прикладів дієприкметникових та дієприслівникових зворотів з “Читанок” для початкової школи. Проаналізувати розділові знаки у них.</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>тиждень</p>

		97 (параграфи 80 -85). Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 503 – 524, 531 – 566.			
Тема 4 Прислівник Значення, морфологічні ознаки і синтаксичні функції прислівника. 2. Розряди прислівників за значенням. 3.Творення прислівників. 4.Перехід прислівників у службові слова. 5.Правопис прислівників. 6.Предикативні прислівники (слова категорії стану) . 7.Модальні слова як особливий розряд слів в українській мові. Розряди модальних слів.	Лекція , практичне	Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Морфологія. Видання п'яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019. 116 с. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000. С.491 - 492. Український правопис. К.: Наукова думка, 1996. С.37 - 40 (параграф 30). Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С.525 – 566.	опрацювати за «Українським правописом» питання про правопис прислівників.	Максимальна оцінка - 5	тиждень
Тема 5 Прийменник 1. Службові слова, їх загальна характеристика та особливості. 2. Поняття про прийменник як про частину мови, що служить для розрізнення відмінкових форм. 3. Поділ прийменників на групи за походженням. Морфологічний склад прийменників. Уживання прийменників з формами непрямих відмінків.	Лекція , практичне	Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Морфологія. Видання п'яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019. 116 с. Грищенко А.П., Мацько Л.І., Тоцька Н.І., Плющ М.Я. Уздиган І.М. Сучасна українська літературна мова. – Л.: Вища школа, 1997 Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000. С.486. Український правопис. К.: Наукова думка, 1996. С.40-41. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 567 – 574, 579 – 602.	опрацювати за «Українським правописом» питання про правопис прийменників. Підготувати повідомлення про класифікацію прийменників з підручника Грищенко А.П., Мацько Л.І., Тоцька Н.І., Плющ М.Я. Уздиган І.М. Сучасна українська літературна мова. – Л.: Вища школа, 1997. - С. 361. Виконати з підручників з української мови для початкової школи вправи на ознайомлення з прийменником.	Максимальна оцінка - 5	тиждень
Тема 6 Сполучник 1.Сполучник як частина мови. 2.Типи сполучників за вживанням. 3.Типи сполучників за морфологічним складом. 4. Сполучники сурядності та підрядності, їх різновиди. 5.Правопис сполучників.	Лекція , практичне	Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Морфологія. Видання п'яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019. 116 с. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000. С.585 -	опрацювати за «Українським правописом» питання про правопис сполучників.	Максимальна оцінка - 5	тиждень

6.Сполучні слова. Відмінності між сполучниками і сполучними словами.		586. Український правопис. К.: Наукова думка, 1996. С.41 - 42. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 574 – 577, 531 – 566.			
Тема 7 Частки. Вигук. 1.Частки як клас службових слів. 2.Функції фвсток за місцем і роллю в мовних одиницях. 3.Правопис часток. 4. Специфіка вигука як частини мови. Класифікація вигуків за походженням та значенням. 5.Звуконаслідувальні слова. 6. Слово БУТИ у ролі зв'язки. Абстрактні та напівповновозначні зв'язки.	Лекція , практичне	Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Морфологія. Видання п'яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019. 116 с. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000. С.723 - 724. Український правопис. К.: Наукова думка, 1996. С.41 - 42, параграфи 79, 114. . Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С.577 – 578, 579 – 602.	опрацювати за «Українським правописом» питання про правопис часток.	Максимальна оцінка - 5	тиждень
П'ятий		Початкова освіта	Третій	Нормативний	
Тема 1 План 1.Синтаксис як розділ граматики. 2. Словосполучення. 3.Лексичні, фразеологічні та синтаксичні словосполучення. 4. Сурядні та підрядні словосполучення. Прості та складні словосполучення. 5. Типи словосполучень за стрижневим словом. 6.Типи синтаксичних словосполучень за смисловими відношеннями між компонентами. 7. Види зв'язку у підрядн. словосполученнях. 8. Сполучення підмета з присудком.	Лекція , практичне	Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Синтаксис. Ів.-Франківськ, 2018. 138 с. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. Енциклопедія”, 2000. С. 546 – 548, 569 – 570. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С.603 – 613, 637 – 678. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. К.: Академія, 2004. С. 7 – 19, 31 – 42. Ющук І.П. Українська мова. К.: Либідь, 2003. С. 440, 461 – 472.	1. Навести і проаналізувати 4 фразеологічні словосполучення. Виконати 3 вправи на словосполучення іменників і прикметників з підручника “Українська мова” для ПШ. Спостереження за типами словосполучень у творах для дітей: виписати 5-6 речень з творів для дітей, поділити їх на словосполучення. Проаналізувати словосполучення за схемою вправи 5. 2. Виписати зразки різних типів речень з читанок для ПШ. З’ясувати питання про актуальне членування речення – посібник 15 за списком. Проаналізувати 5 правил на вивчення іменника і дієслова з	Максимальна оцінка - 5	Тиждень

			підручників “Українська мова” для початкової школи з точки зору актуального членування речень.		
Тема 2 План 1.Речення як синтаксична одиниця. 2. Речення і судження. 3. Ознаки речення. 4. Класифікація речень. 5. Комунікативний аспект вивчення речення. Актуальне членування речення. Речення і висловлення. 6. Підмет та його структурні типи. 7. Присудок та його структурні типи. 8. Другорядні члени речення, їх типи та способи вираження.	Лекція , практ ичне	<p>Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Синтаксис. Ів.-Франківськ, 2018. 138 с.</p> <p>Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. Енциклопедія”, 2000. С. 253 - 254, 446 - 447, 493 - 494.</p> <p>Український правопис: 5-те вид., стереотипне. – К.; Наук. Думка, 1996. - § 121. – С. 145 - 146.</p> <p>Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С.617 - 625, 637 - 678.</p> <p>Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. К.: Академія, 2004. С. 67 - 84.</p>	<p>1.Виконати усі вправи на вивчення підмета та присудка з підручника “Українська мова” для ПШ; підготувати повідомлення про типи підмета і присудка у творах для позакласного читання, призначених для опрацювання у початковій школі.</p> <p>2.Прослідкувати зв'язок питання про перехідні дієслова і способи вираження прямого додатка. Опрацювати правопис прикладки Виконати вправи на вивчення другорядних членів речення з підручника “Українська мова” для ПШ .</p>	Максимальна оцінка - 5	Тиждень
Тема 3 План 1. Односкладне речення. Специфіка односкладних речень. 2. Типи односкладних речень: означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові, номінативні та інфінітивні речення. 3.Неповні речення. Їх типи та уживання. Слова-речення. 4.Однорідні члени речення. 5.Відокремлені члени речення. 6.Звертання.Вокативні речення. 7.Вставні та вставлені компоненти.	Лекція , 2 практ ичних	<p>Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Синтаксис. Ів.-Франківськ, 2018. 138 с.</p> <p>Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енцикл.”, 2000. С. 83 - 84.</p> <p>Український правопис. К.: Наукова думка, 1998. параграф 118, п. 11.</p> <p>Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С. 694 - 698, 698 - 730.</p> <p>Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. К.: Академія, 2004. С. 166 - 171.</p>	<p>1.Підготувати повідомлення про односкладні речення у дитячому мовленні. Опрацювати питання: Розвиток інфініт. речень.Стилістичне використання односкладних речень. Підготувати повідомлення про використання слів-речень у дитячому мовленні.</p> <p>2.Опрацювати питання: про розділові знаки при однорідних членах речення; про розділові знаки при відокремлених членах речення. .Підготувати повідомлення про використання звертань у творах для дітей.</p>	Максимальна оцінка - 5	Тиждень
Тема 4 План 1.Складне речення як синтаксична одиниця. Засоби вираження зв'язку між частинами складного речення.	Лекція , 2 практ ичних	<p>Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Синтаксис. Ів.-Франківськ, 2018. 138 с.</p> <p>Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во</p>	<p>1.Спостереження за складносурядними реченнями у читанках для початкової школи. Виписати 20 речень ССР з читанок для</p>	Максимальна оцінка - 5	Тиждень

<p>2.Типи складного речення, їх загальна характеристика.</p> <p>3.Засоби вираження синтаксичних зв'язків між частинами сурядного речення.</p> <p>4.Різновиди складносурядних речень.</p> <p>5.Типи складнопідрядних речень.</p> <p>6. Складні речення з кількома компонентами.</p>		<p>„Укр. Енциклопедія”, 2000. С. 557.</p> <p>Український правопис. К.: Наукова думка, 1998. параграф 118, 119, 121.</p> <p>Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С.741 - 752, 773 – 813.</p> <p>Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. К.: Академія, 2004. С. 249 - 343</p>	<p>початкової школи і проаналізувати їх за схемою.</p> <p>2.Виписати по 5 зразків складнопідрядних речень з ПК означальними, з'ясувальними, міри та способу дії з читанок для початкової школи. Пунктуація у складнопідрядному реченні.</p> <p>.Виписати по 5 зразків СПР речень з ПК міри, допусту, місця, часу, наслідку, мети, причини, умови з читанок для початкової школи. Опрацювати питання про пунктуацію в СПР.</p>		
<p>Тема 5</p> <p>План</p> <p>1.Типи безсполучникових речень.</p> <p>2.Складні речення з поєднанням сполучникового і безсполучникового зв'язку між частинами. Їх основні різновиди.</p> <p>3.Синтаксична природа складного синтаксичного цілого.</p> <p>4.Пряма мова. Розділові знаки при прямій мові. Діалог. Монолог.</p> <p>5.Пунктуація. Типи розділових знаків.</p>	<p>Лекція , 4 практичних</p>	<p>Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Синтаксис. Ів.-Франківськ, 2018. 138 с.</p> <p>Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. Енциклопедія”, 2000. С. 44.</p> <p>Український правопис. К.: Наукова думка, 1998. параграф 118 - 121.</p> <p>Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. С.753-757, 773.</p> <p>Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. К.: Академія, 2004. С. 343-353.</p> <p>Юшук І.П. Українська мова. К.: Либідь, 2003. С. 565 - 572.</p> <p>Януш Я.В. Сучасна українська мова. Курс лекцій. К.: КНЕУ, 2005. С.400-412.</p>	<p>1.Знайти у текстах творів для дітей молодшого шкільного віку 10 складних речень з кількома компонентами та проаналізувати їх. Опрацювати питання про пунктуацію в складнопідрядному реченні з кількома компонентами.</p> <p>Знайти у текстах творів для дітей молодшого шкільного віку 10 складних речень з кількома компонентами мішаного типу та проаналізувати їх. Опрацювати питання про пунктуацію в складнопідрядному реченні з кількома компонентами.</p> <p>2.Опрацювати питання про пунктуацію у безсполучниковому складному реченні. Дібрати 15 речень з безсполучниковим зв'язком з творів для позакласного читання у початковій школі, проаналізувати речення. Дібрати з художньої літератури 5 речень з поєднанням сполучникового та</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>Тиждень</p>

			<p>безсполучникового зв'язку, проаналізувати їх.</p> <p>3. Дібрати 6 зразків тексту з творів-читанок для 3-4 класів для початкової школи. Поділити тексти на частини, виділити складні синтаксичні цілі.</p> <p>Проаналізувати доцільність виділених абзаців.</p> <p>4. Опрацювати питання про розділові знаки при прямій і непрякій мові. Дібрати 10 прикладів прямої мови з творів читанок для 4 класу початкової школи. Перетворити речення з прямою мовою на непряму. Дібрати 2 зразки діалогу і 2 зразки монологу з творів для позакласного читання в початковій школі.</p>		
--	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Екзамен, максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка включає оцінки за практичні заняття та самостійну роботу.</p> <p>На кожне практичне заняття студент повинен виконати всю передбачену самостійну роботу. Пошукова робота, передбачена до практичних занять, слугує засобом підвищення загального рейтингу з дисципліни і вітається. Оцінюється якість та оригінальність наведених вами аргументів. Дедлайн – практичне заняття .</p>
Вимоги до письмової роботи	Упродовж курсу студент виконує декілька контрольних робіт, які містять питання щодо понятійного апарату дисципліни та спрямовані на перевірку рівня практичних умінь і навичок студента.
Семінарські заняття	Семінарські заняття не передбачені за навчальним планом
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

7. Політика курсу

Неприпустимі плагіат та списування.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Пропуски практичних занять відпрацьовуються шляхом індивідуальної бесіди з викладачем після опрацювання теоретичних положень теми та обов'язкового виконання вправ з посібника.

Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він складає тести (Тести 1, Тести 2) успішне складання тестів дозволяє студенту бути допущеним до складання екзамену чи заліку.

Від студентів очікуються активність та комунікабельність, здатність до креативу та самостійної пошукової діяльності. Вітається участь у науковій роботі в межах гуртка «Лексикографічна робота в початковій школі».

З усіх питань викладач готовий спілкуватись щочетверга з 13.30 год. до 15.00 в ауд. 602. Також можливий контакт за допомогою інтернету: емейл orestatkachuk@gmail.com.

Рекомендована література

1. Безпояско О.К., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Граматика української мови : Морфологія. К.: Либідь, 1993.
2. Вихованець І.Р., Городенська К. Теоретична морфологія української мови. К.: Пульсари, 2004.
3. Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис. – К.: Либідь, 1993
4. Грищенко А.П., Мацько Л.І., Тоцька Н.І., Плющ М.Я. Уздиган І.М. Сучасна українська літературна мова. Л.: Вища школа, 1997.
5. Дудик П.С., Литовченко В.М. Сучасна українська мова. Завдання і вправи. К.: Академія, 2007.
6. Жовтобрюх М.А., Кулик Б.М. Курс сучасної української літературної мови. Ч. 1. К.: Вища школа, 1972.
7. Леонова М.В. Сучасна українська літературна мова.: Морфологія. К.: Вища школа, 1993.
8. Олійник О., Шинкарук В., Гребницький Г. Граматика української мови. К.: Кондор, 2008.
9. Слинко І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання. – К.: Вища школа, 1994
10. Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Морфологія. Видання п'яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019.
11. Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Морфологія. Видання п'яте, перероблене і доповнене. Ів.-Франківськ, 2019. 116 с.
12. Ткачук О.В. Сучасна українська мова з практикумом. Синтаксис. Ів.-Франківськ, 2018. 138 с.
13. Українська мова. Енциклопедія. К.: Вид-во „Укр. енциклопедія” ім. М.П.Бажана, 2000.
14. Український правопис. К.: Наукова думка, 1996. С.89 – 97 (параграфи 80 -85).
15. Шкуратяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова. Модульний курс. К.: Вища школа, 2007. .
16. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. К.: Академія, 2004.
17. Ющук І.П. Українська мова. К.: Либідь, 2003.
18. Януш Я.В. Сучасна українська мова. Курс лекцій. К.: КНЕУ, 2005

Інтернет-ресурси

1. uaport.net/cat/site/www.ulif.org.ua/ulif
2. articles.global-katalog.com/item123481.html
3. mova.dn.ua/content/view/113/26/
4. lcorp.ulif.org.ua/dictua/
5. Закон України “Про освіту” код доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
6. <https://osvita.ua/doc/files/news/520/52062/new-school.pdf>
7. <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

Викладач _____ **О.В.Ткачук**